

Aragoiko Gobernuak “katalana” hitza desagerrarazi du lege testuetatik

Kultur Ondarearen Legean baino ez zen agertzen gaur egun “katalana” hitza. Bestelako testu legal guztietatik hitz hori ezabatzeak lanak hartuak zituen. PPko Gobernuak “ekialdeko hizkuntza” deitzen dio, katalanaren arrasto oro suntsitu nahian.

Vilaweb agerkariak azaldu duenaren arabera, 1999tik indarrean zegoen Kultur Ondarearen Legean baino ez zen agertzen “katalana” hitza hizkuntzari buruz aritzeko. 2014ko abenduaren 31n onartu zuten lege erreformaren ondoren, azken arrastoa galdu da. Honela agertzen da orain Kultur Ondarearen Legean: “Gaztelaniaz gain, Aragoiko hizkuntza berezko, jatorrizko eta historiko dira hizkuntza aragoiarrak, eta hizkuntza modalitate horiek autonomia erkidegoaren iparraldean eta ekialdean mintzatzen dira gehienbat”.

Lege testuetatik ezabatzeaz gain, eskoletan ere sartu dute

eskua. Zaragozako Mequinenza herrian, ikasleek jaso dituzten notetan, “katalana ikasgaia” jarri beharrean “ekialdeko hizkuntza ikasgaia” jarri diete. Eskola komunitatea kexatu egin da eta Gobernuak erantzun du akats informatikoa izan dela.

Duela bi urte hasi zuen Aragoiko Gobernuak “katalana” hitza begi bistatik kentzeko bataila eta ordurakoak dira hizkuntzen legean sartu zituzten LAPAPYP eta LAPAO ezagunak. LAPAOk *Lengua aragonesa propia del área oriental* esan nahi du eta “katalana”ren ordez erabili dute. LAPAPYPek berriz, *Lengua aragonesa propia de las áreas pirenaica y prepirenaica*, esan nahi du eta “aragoiera”ren ordez erabiltzen dute.

Katalanaren eta aragoieraren aldeko herritarrek manifestua sinatu dute Gobernuak hartutako erabakion kontra.

Aitor Montesek Berrian esanak:

“Pablo Iglesias jaun agurgarriari, Podemos-Ahal Dugu alderdiko idazkari nagusiari. Sevillan osasun sistemaren gainean egindako adierazpenen berri jakin izan dut, eta horregatik zuregana zuzentzen naiz, enplazamendu edo eskaintza publikoa egiteko.

Osasun sistema publikoa eta unibertsala aldarrikatu duzu, eta horrekin bat egiten dut. Izan ere, osasun arreta unibertsaltasunaren, elkartasunaren, kalitatearen eta ekitatearen printzipioetan oinarritzen da, besteak beste. Hiritar guztien eskubidea da. Baina ahalketu barik pazienteen hizkuntzari ez diozu garrantzirik eman, eta zuk esandakoaren arabera pazienteak galegoz, euskaraz, katalanez edo gaztelez artatzea bigarren mailako auzia da. Edo beste era batera esanda, gaztelez baldin bada ez diozu inolako arazorik ikusten, hiritarren hizkuntza eskubideak ukatzen badira ere. Jakinik gaur egun hizkuntza gutxituen hitzunei ez zaiela zerbitzua bere hizkuntzan bermatzen ez eskaintzen, nola esan ahal duzu horrelakorik?”

EKONOMIAREN TALAIAN • TERMOMETROA

Davosek makillajea jarri dio kapitalismoari

SUITZAKO DAVOS HERRI TXIKIA munduko kapitalismoaren elite ekonomiko, politiko eta mediatikoak egindako gailurraren eszenatoki izan zen joan den astean. Biler horretara 2.000 lagun joan ziren, horien artean 40 herrialdeko estatuburuak eta multinazional eta enpresa handietako 1.500 goi kargu. Helburua munduko egoera globala aztertzea izan da eta horretarako hainbat txosten aztertu dituzte, tartean Oxfam erakundeak egindakoa. Honen arabera, biztanleriaren %1 aberatsenak gainerakoek baino aberastasun gehiago pilatu dezake 2016an. Munduan, bederatzi pertsonatik batek ez du nahikoa elikagai, eta 1.000 milioi lagun egunean 1,25 dolar baino gutxiagorekin bizi da. Lanaren Nazioarteko Erakundeak iragarri duenez, munduan enplegua kaskartu egingo da datozen bost urteetan. Krisia hasi zenetik 61 milioi lanpostu galdu dira eta 2019rako beharrezkoa izango da 280 milioi lanpostu sortzea zanga hori estaltzeko. Baina ez dirudi hala izango denik, ihes fiskala handitzen ari baita, batez ere multinazionalen eta enpresa handien artean.

Zein da Davosek eman duen erantzuna? Beti eman

izan duena, ezin bestela izan. Horrela uler liteke zergatik urtetik urtera desberdintasuna, pobrezia eta langabezia handitu egiten diren. Davosen errezeta erabat kapitalista da, itxuraz hain krudela ez dirudien arren. Euren kapitalismoa makillatu nahian dabilta, behartsuen bizkar etekinak jasotzen segitzeko. Davosetik ateratako argazkia esanguratsua da: bankariek eta enpresariak euren politikak inposatzen dituzte; gobernuak politika horiek ezarri; eta fronte mediatikoak bideratu, justifikatu eta manipulatuta egiten ditu iritzirik publikoaren aurrean.

Egoera globalari konponbidea aurkitzeko tresna baino, Davos kontaktuak egiteko bilkura da, enpresa handiek segi dezaten negozioak egiten. Farmazia industria, bankariak, aseguru etxeak... horiek dira onura gehien dituzten sektoreak. Kapitalismo horren aurrean, ustezko alternatiba komunista tradizionalak –Errusiakoak eta Txinakoak– ez du ezertarako balio. Ea arduraz jokatzeko sistema justu eta alternatiboa sortzeko gai garen.

Juan Mari Arregi

